

How TANAKH Evolved

- AUTHORSHIP
- CANONIZATION
- MASORETIC TEXT
- INTERPRETATION (TRANSLATIONS & COMMENTARIES)

כתובים

תהלים

משלי

איוב

שיר השירים

רות

איכה

קהלת

אסתר

דניאל

עזרא (נחמיה)

דברי הימים (א-ב)

נביאים

יהושע

שופטים

שמואל (א-ב)

מלכים (א-ב)

ישעיהו

ירמיהו

יחזקאל

תרי-עשר

תורה

בראשית

שמות

ויקרא

במדבר

דברים

TORAH

Genesis

Exodus

Leviticus

Numbers

Deuteronomy

PROPHETS

(early)

Joshua

Judges

Samuel (1-2)

Kings (1-2)

(later)

Isaiah

Jeremiah

Ezekiel

Minor Prophets

WRITINGS

(major)

Psalms

Proverbs

Job

(minor)

Song of Songs

Ruth

Lamentations

Ecclesiastes

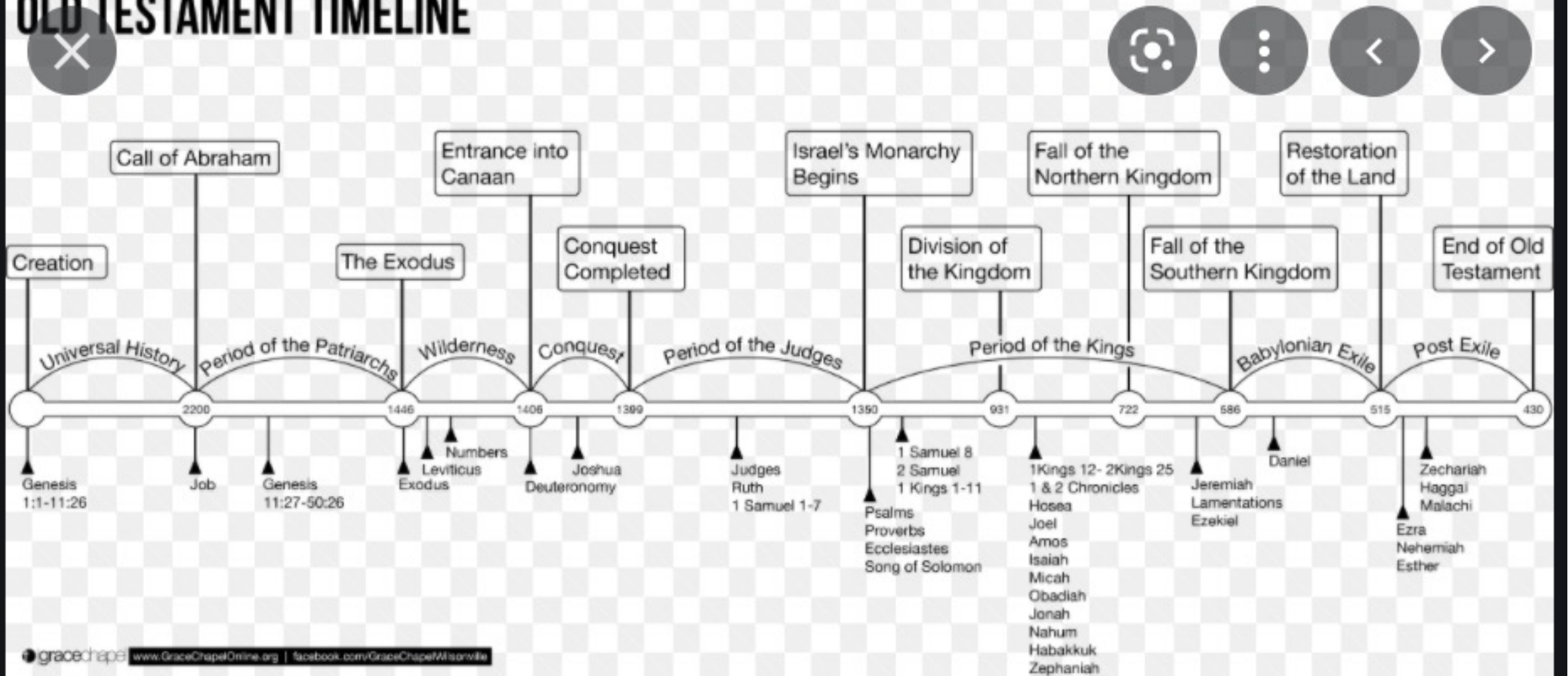
Esther

Daniel

Ezra (Nehemiah)

Chronicles (1-2)

OLD TESTAMENT TIMELINE

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף יד עמוד ב

BT Baba Batra 14b

Our Rabbis taught: The order of the Prophets is, Joshua, Judges, Samuel, Kings, Jeremiah, Ezekiel, Isaiah, and the Twelve Minor Prophets...

ת"ר, סדרן של נביאים: יהושע ושופטים, שמואל ומלכים, ירמיה ויחזקאל, ישעיה ושנים עשר...

The order of the Hagiographa is Ruth, the Book of Psalms, Job, Prophets, Ecclesiastes, Song of Songs, Lamentations, Daniel and the Scroll of Esther, Ezra and Chronicles...

סידרן של כתובים: רות וספר תהלים, ואיוב ומשלי, קהלת, שיר השירים וקינות, דניאל ומגילת אסתר, עזרא ודברי הימים...

Let us examine this. Hosea came first, as it is written, "God spoke first to Hosea." But did God speak first to Hosea? Were there not many prophets between Moses and Hosea? R. Johanan, however, has explained that [what It means is that] he was the first of the four prophets who prophesied at that period, namely, Hosea, Isaiah, Amos and Micah.

Should not then Hosea come first? — Since his prophecy is written along with those of Haggai, Zechariah and Malachi, and Haggai, Zechariah and Malachi came at the end of the prophets, he is reckoned with them. But why should he not be written separately and placed first? — Since his book is so small, it might be lost [if copied separately].

Let us see again. Isaiah was prior to Jeremiah and Ezekiel. Then why should not Isaiah be placed first? — Because the Book of Kings ends with a record of destruction and Jeremiah speaks throughout of destruction and Ezekiel commences with destruction and ends with consolation and Isaiah is full of consolation; therefore we put destruction next to destruction and consolation next to consolation.

מכדי הושע קדים, דכתיב: "תחלת דבר ה' בהושע." וכי עם הושע דבר תחלה? והלא משה ועד הושע כמה נביאים היו! וא"ר יוחנן: שהיה תחלה לארבעה נביאים שנתנבאו באותו הפרק, ואלו הן: הושע וישעיה, עמוס ומיכה.

וליקדמיה להושע ברישא! כיון דכתיב נבואתיה גבי חגי זכריה ומלאכי, וחגי זכריה ומלאכי סוף נביאים הוו, חשיב ליה בהדייהו. וליכתביה לחודיה וליקדמיה! איידי דזוטר מירכס.

מכדי ישעיה קדים מירמיה ויחזקאל, ליקדמיה לישעיה ברישא! כיון דמלכים סופיה חורבנא וירמיה כוליה חורבנא, ויחזקאל רישיה חורבנא וסיפיה נחמתא, וישעיה כוליה נחמתא, סמכינן חורבנא לחורבנא ונחמתא לנחמתא.

Who wrote the Scriptures? — **Moses** wrote his own book and the portion of Balaam and Job. **Joshua** wrote the book which bears his name and [the last] eight verses of the Pentateuch. **Samuel** wrote the book which bears his name and the Book of Judges and Ruth. **David** wrote the Book of Psalms, including in it the work of the elders, namely, Adam, Melchizedek, Abraham, Moses, Heman, Yeduthun, Asaph, and the three sons of Korah. **Jeremiah** wrote the book which bears his name, the Book of Kings, and Lamentations. **Hezekiah** and his colleagues wrote (Mnemonic YMSHK)2 Isaiah, Proverbs, the Song of Songs and Ecclesiastes. The **Men of the Great Assembly** wrote (Mnemonic KNDG) Ezekiel, the Twelve Minor Prophets, Daniel and the Scroll of Esther. **Ezra** wrote the book that bears his name and the genealogies of the Book of Chronicles up to his own time... And who completed it? Nehemiah...

ומי כתבן?

משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב;

יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה;

שמואל כתב ספרו ושופטים ורות;

דוד כתב ספר תהלים ע"י עשרה זקנים: ע"י אדם הראשון, על ידי מלכי צדק, ועל ידי אברהם, וע"י משה, ועל ידי הימן, וע"י ידותון, ועל ידי אסף, ועל ידי שלשה בני קרח;

ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקינות;

חזקיה וסיעתו כתבו (ימש"ק סימן) ישעיה, משלי, שיר השירים וקהלת;

אנשי כנסת הגדולה כתבו (קנד"ג סימן) יחזקאל ושנים עשר, דניאל ומגילת אסתר;

עזרא כתב ספרו ויחס של דברי הימים עד לו... ומאן אסקיה? נחמיה בן חכליה.

Mosaic authorship of Torah

אני מאמין באמונה שלמה
שכל התורה המצויה עתה בידינו,
היא הנתונה למשה רבינו עליו השלום.

I believe with perfect faith
that the entire Torah now in our hands
is the same one that was given to Moses, our teacher,
peace be upon him

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף טו עמוד א

The Master has said: Joshua wrote the book which bears his name and the last eight verses of the Pentateuch. This statement is in agreement with the authority who says that eight verses in the Torah were written by Joshua, as it has been taught: [It is written], So Moses the servant of the Lord died there. Now is it possible that Moses being dead could have written the words, 'Moses died there'? The truth is, however, that up to this point Moses wrote, from this point Joshua wrote.

אמר מר: יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה.

תניא כמאן דאמר: שמונה פסוקים שבתורה יהושע כתב,

דתני: "וימת שם משה עבד ה'" - אפשר משה מת [חי] וכתב וימת שם משה?

אלא, עד כאן כתב משה, מכאן ואילך כתב יהושע.

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

The eighth principle is the divine origin of the Torah. והיסוד השמיני הוא תורה מן השמים.

That is to say, we are required to believe that the entire Torah as it is found among us today is the Torah that was given to Moses; that it is entirely of divine origin; i.e., that it was transmitted to us in its entirety from God in a manner that is called—metaphorically—speech.

No one, however, knows the essence of that transmission except him who received it,

והוא, שנאמין שכל התורה הזו הנמצאת בידינו היום היא התורה שניתנה למשה, ושהיא כולה מפי הגבורה, כלומר שהגיעה עליו כולה מאת ה' הגעה שקורים אותה על דרך ההשאלה דבור,

ואין יודע איכות אותה ההגעה אלא הוא עליו השלום אשר הגיעה אליו,

[Moses] was in lieu of an amanuensis who received dictation and records it all: its chronologies, narratives and commandments; wherefore he is called a legislator.*

There is no difference, then, between “The sons of Ham were Kush,” “His wife’s name was Mehetavel,” and “I am the Lord, your God” and “Hear O’ Israel...”

Everything originates from God and the entire divine Torah, then, is perfect, pure, sacred and true.

* In Hebrew, מחוקק, literally, an engraver. Elsewhere, the verbal root H-K-K extends from engraving to writing, as in: עֲתָה בּוֹא כְּתֹבָה עַל לִיחַ אֶתְּם וְעַל סֵפֶר חֻקָּה “Now, come and write it with them upon a tablet and engrave it in a book” (Isaiah 30:8). We note that in the ancient Near East, codes of law were either engraved in stone or inscribed on damp clay tablets.

ושהוא במעלת לבלר שקורין לפניו .
והוא כותב כולה: תאריכיה, וספוריה,
ומצותיה, וכך נקרא מחוקק*.

ואין הבדל בין “ובני חם כוש ומצרים
ופוט וכנען,” “ושם אשתו מהיטבאל בת
מטרד,” או “אנכי ה’,” ו”שמע ישראל ה’
אלהינו ה’ אחד”.

הכל מפי הגבורה, והכל תורת ה’; תמימה,
טהורה, קדושה, אמת.

Manasseh was deemed a greater heretic and freethinker than any other because he thought that the Torah consisted of essence and shell, and that the dates and stories are pointless and were written by Moses on his own.

This is the meaning of “Torah is not from heaven” [for which one loses a share in the World to Come].

Namely, that is one who says that the whole Torah is divine save for one verse that was not dictated by God, but Moses wrote it. Such a one “ridicules the word of God.”

ולא נעשה מנשה אצלם כופר ופוקר יותר
מכל כופר אחר, אלא לפי שחשב שיש בתורה
תוך וקלפה, ושאלו התאריכים והספורים אין
תועלת בהם, ומשה מדעתו אמרם.

וזהו ענין “אין תורה מן השמים.”

אמרו, שהוא האומר שכל התורה כולה מפי
הקב"ה, חוץ מפסוק אחד שלא אמרו הקב"ה,
אלא משה מפי עצמו. וזה הוא “כי דבר ה'
בזה.”

אבן עזרא דברים א'א' Ibn Ezra Dt. 1:1

If you understand the secret of the twelve and also that of “So Moses wrote” (Deut. 31:22); “And the Canaanite was then in the Land” (Gen. 12:6); “In the mount where the Lord is seen” (Gen. 22:14); and “behold, his bedstead was a bedstead of iron” (Deut. 3:11);

then you will recognize the truth.

ואם תבין סוד השנים עשר, גם
“ויכתוב משה” (דברים ל"א:ט'),
“והכנעני אז בארץ” (בראשית י"ב:ו'),
“בהר י"י יראה” (בראשית כ"ב:י"ד),
“והנה ערש” (דברים ג':י"א),

תכיר האמת.

אבן עזרא דברים ל"ד:א'

Ibn Ezra Dt. 34:1

I believe that Joshua wrote from this verse onward,

for Moses did not descend [to write] after he ascended.

Joshua wrote prophetically.

“And the Lord showed him;”

“And the Lord said unto him” (v. 4);

and also, “And he buried him” (v. 6) are proof.

ויעל משה – לפי דעתי: כי מזה הפסוק
כתב יהושע,

כי אחר שעלה משה לא ירד,

ובדרך נבואה כתבו. והעד:

“ויראהו י"י את כל הארץ,”

“ ויאמר י"י אליו” (דברים ל"ד:ד),

גם “ויקבר אתו” (דברים ל"ד:ו).

- Dt. 31:9: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת וַיִּתְּנָהּ אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי לֵוִי: Moses could not have given the priests a complete Torah in his lifetime since it was incomplete even at his death.
- Gen. 12:6: וְהַכְּנַעֲנִי אָז בְּאֶרֶץ: If the Torah notes that the Canaanites were in the land “then,” i.e., when Abraham first arrived, there is a concomitant implication that they were no longer there at the time of its writing—and that is not true of Moses;
- Gen. 22:14: אֲשֶׁר יֵאמַר הַיּוֹם בְּהַר יְקוֹק יֵרָאֶה: Only after Jerusalem was selected as the site of the Temple (in the era of David) could Moriah be called “the mountain on which God would appear;” and
- Dt. 3:11: הִנֵּה עָרְשׁוֹ עָרֵשׁ בְּרִזְל הֵלֵה הוּא בְּרִבַּת בְּנֵי עַמּוֹן: In Moses’ lifetime, no Israelite could have seen Og’s bedstead in Amman and reported its dimensions. Historically, it is only in the era of King David (!) that the Israelites penetrated as far east as Rabbat Ammon.

Joseph Bonfils (*Tuv Elem*), a 14th century Spanish scholar whose **צפנת פענח** is a super-commentary on Ibn Ezra.

מה לי שכתבו משה, מה לי שכתבו נביא אחר,
הואיל ודברי כלם אמת והם בנבואה .

“What does it matter whether [the problematic verses] were written by Moses or by another prophet, as long as they are all truly prophetic words?”